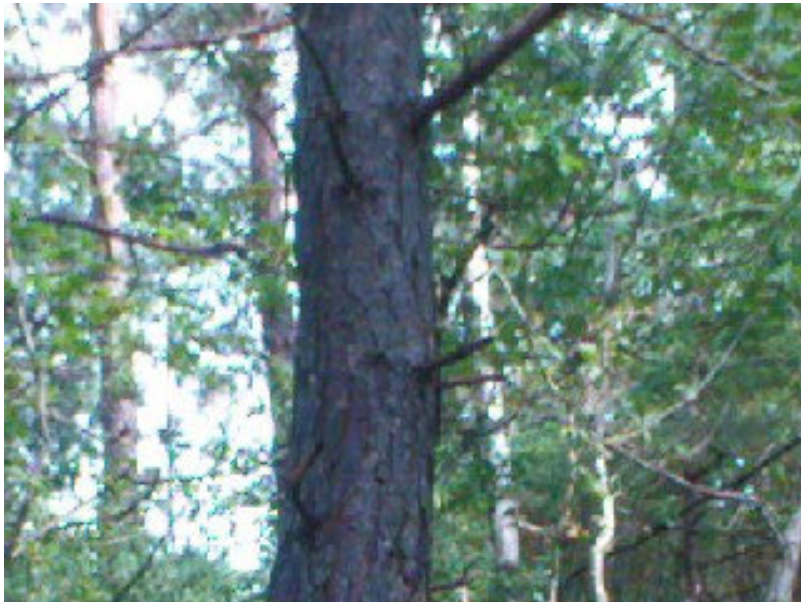


Näringslivsarkiv i Norrland – förstudie etablering och utformning av fotoklimatarkiv,

Delrapport 2 av steg 1,
25 november 2008



Birgitta Losman Konsult/081125
birgitta@kenfix.se
Telefon 0708-290314

Innehållsförteckning

Uppdraget	3
Modifiering av uppdraget	4
Erfarenheter från intervjuerna hösten 2008	5
Vilka tillfrågades?	5
Hur resonerade företagen kring bildhantering?.....	5
Vad säger landsarkivarien?	7
Vad tycker IT-chefen på Landsarkivet?	7
Vad säger Mittuniversitetet?	8
Analys och förslag	9
Mål 0: Formulera vision, mål och målgrupp.....	9
Mål 1: Föreslå huvudman.....	10
Ägare.....	10
Drift.....	10
Mål 2: Marknadsmässiga aspekter	11
Företag/organisationer.....	11
Tänkbara huvudmän och samverkanspartner FoU	11
Samlat resultat av marknadsundersökningen	12
Mål 3: Ekonomi	12
Mål 4: Aspekter och alternativ till centralt arkiv.....	12
Mål 5: Byggnadstekniska krav och konstruktioner	12
Mål 6: Hitta samverkansformer med universitet, högskolor, arkiv och muséer.....	12
Hur går vi vidare?	13
I. Öppna hearings	13
II. Ta fram teknisk kravspecifikation	13
III. Vilka tjänster och vem ansvarar?	14
IV. Huvudmannaskap, samverkan och finansiering	14
V. Slutrapportering av förstudien.....	15

Uppdraget

Näringslivsarkiv i Norrland har gett Birgitta Losman Konsult i uppdrag att under april-november 2008 genomföra ett första steg i en utredning. Detta för att ge Näringslivsarkiv i Norrland underlag för att se om det finns tillräckligt intresse för att satsa på investering i ett klimatarkiv för fotografiskt material.

Näringslivsarkiv i Norrland har utsett en arbetsgrupp som hållit kontakten med Birgitta Losman. Där ingår: Daniel Nordin (Näringslivsarkiv i Norrland), Håkan Wirström (Bildhotellet AB), Kjell-Åke Hermansson (SCA) samt Jan Lövgren (SCA).

Utredningen har delats in i två steg. Det första steget rapporteras i två rapporter. Den första presenterades för arbetsgruppen i juni 2008. Den andra utgörs av denna rapport, daterad 25 november 2008 som främst fokuserar på marknadsmässiga förutsättningar. Från och med december 2008 går utredningen enligt beslut i arbetsgruppen in i steg 2. Steg 2 kan genomföras av Näringslivsarkiv Norrland i egen regi eller på annat sätt. Birgitta Losman Konsults avtalade uppdrag upphör november 2008, om inte annat överenskommits.

Mål för förstudien i sin helhet enligt protokoll från arbetsgruppen 13 mars 2008:

	Fördelning steg 1 och 2 enligt rapport juni -08
1. Föreslå huvudman för fotoklimatarkiv	2
2. Marknadsmässiga aspekter	1 (nov 08), 2
3. Ekonomi	1 (nov 08), 2
4. Aspekter och alternativ till centralt placerat fotoklimatarkiv	1
5. Byggnadstekniska krav och konstruktioner	1,2
6. Hitta samverkansformer med universitet och högskolor, arkiv och muséer	2

Modifiering av uppdraget

Målen för förstudien enligt ovan. Min tolkning av uppdraget och plan för rapportering:

	Tidplan rapportering
0. Formulera vision, mål och målgrupp	1
1. Föreslå huvudman a) Ägare b) Drift	a) 1 b) 2
2. Marknadsmässiga aspekter a) Finns intresse av tjänster som rör bevarande och tillhandahållande/service när det gäller bildmaterial (äldre och/eller digitalt)? b) Betalningsvilja för tjänster/vilja att investera c) Strategiskt utvalda: tänkbara huvudmän och samverkanspartner FoU	a) 1 b) 1 c) 1
3. Ekonomi ¹ a) preliminär offert klimatarkiv b) ekonomisk kalkyl	2 2
4. Aspekter och alternativ till centralt arkiv	1 (juni –08)
5. Byggnadstekniska krav och konstruktioner	Delvis rapporterat juni 08. Övrigt utredningsarbete ingår i steg 2. ²
6. Hitta samverkansformer med universitet, högskolor, arkiv och muséer a) former för samverkan näringslivet i Västernorrland, offentlig sektor och akademi b) samarbete med övriga universitet, högskolor arkiv och muséer	1 2

Jämfört med den rapport som presenterades i juni har huvudmannaskapsfrågan förts in i steg 1 och byggnadstekniska krav och ekonomiska kalkyler skjutits in i steg 2. Den stora frågan som behandlats i denna delrapport (november 2008) är intervjuer kring frågan: Finns intresse av tjänster som rör bevarande och tillhandahållande/service när det gäller bildmaterial (äldre och/eller digitalt)? Erfarenheterna från dessa intervjuer redovisas i särskilt kapitel.

Tidplan för Birgitta Losman Konsults uppdrag april-nov 2008:

- april inledande möte med arbetsgrupp
- maj-juni tolkning av uppdraget och inledande arbete
- juni: delrapport 1
- september-oktober: diskussioner med arbetsgrupp kring tekniska krav, men framförallt arbete med intervjuer – undersökning av intresse.
- Nov: sammanställning, delrapport 2.
- I och med överlämnandet av del rapport 2 inom förstudiens första steg är Birgitta Losmans avtalade uppdrag med Näringslivsarkiv i Norrland avslutat.

¹ I samråd med arbetsgruppen har fokus under höstens arbete legat på undersökning av intresse. Beslut av arbetsgruppen att avvakta med vidare ekonomiska beräkningar till steg 2.

² Diskussioner har förts i arbetsgruppen kring möjligheter att precisera tekniska krav för att kunna ta in preliminära offerter från leverantörer. Dock bygger offerter på ännu inte kända uppgifter kring installation (t ex anpassning av befintlig byggnad eller nybyggnation). Därutöver har av intervjuer framkommit att detta är en fråga som tänkbar huvudman bör hantera.

Erfarenheter från intervjuerna hösten 2008

Vilka tillfrågades?

De personer som intervjuats är i första hand kontaktpersoner enligt Näringslivsarkiv i Norrlands kontaktregister som utgörs av medlemmar/deponenter (se delrapport juni 2008). Där personlig kontakt saknats har förfrågan ställts till Vd eller administrativ chef. Intervju har även gjorts med Härnösands kommunarkiv, som idag delar lokaler med Näringslivsarkiv i Norrland i Härnösand. Därutöver har fem strategiska intervjuer genomförts när det gäller tänkbara huvudmän och samverkan kring forskning och utveckling. En förteckning över vilka som intervjuats med kontaktuppgifter har överlämnats till arkivchefen på Näringslivsarkiv i Norrland (Daniel Nordin).

Hur resonerade företagen kring bildhantering?

Vid intervjuerna har frågelistan i delrapport juni 2008 utgjort underlag. Dock framkom tydligt vid intervjuerna att frågan kring hantering av bilder/fotografiskt material i många fall är i ett för tidigt skede hos företag/organisationer för att kunna ställa detaljerade frågor. Ganska mycket tid gick åt för att förklara vad detta handlar om, och att de intervjuades svar inte innebär några bindande åtaganden från deras sida utan att samtalet varit enbart en intresseförfrågan. Många har inte "kommit längre" än till hantering av traditionellt arkivmaterial, t ex bokföringshandlingar i pappersform. Bildhanteringen tycks i många fall ligga hos it-avdelningen, man hänvisar till deras rutiner. En fördjupad studie kan därmed behöva dyka djupare ner i it-funktionen hos tillfrågade företag/organisationer. Den huvudsakliga frågeställningen i intervjuerna har sammanfattningsvis preciserats till *Finns intresse av tjänster som rör bevarande och tillhandahållande/service när det gäller bildmaterial (äldre och/eller digitalt)?*

Inom stora koncerner är det inte ovanligt att ansvaret för frågan ligger centralt, på annan plats i organisationen, vilket försvårar kontakter på regional nivå i Västernorrland kring frågan.

Ansvaret för bildhanteringen fördelar sig ofta på flera funktioner i företaget:

- Arkivansvarig/arkivkontakt hos Näringslivsarkiv i Norrland ansvarar för arkivet som helhet och äldre bildmaterial som inte är digitalt.
- Ledning/chefsnivå har det ekonomiska ansvaret
- It-avdelning eller motsvarande har det operativa ansvaret för bildhantering i verksamheten.

Det har varit svårt att komma i kontakt med "rätt" person och att ansvaret för frågan ligger hos flera olika funktioner/personer som ofta inte kommunicerat frågan med varandra. Kunskapsnivån och medvetenheten är generellt låg kring bildhantering. Ett sätt, om Näringslivsarkiv i Norrland vill väcka intresse kring dessa frågor, kan vara att bjuda in till utbildningsdag som belyser frågan och uppmuntrar till intresse.

Avgränsningen medlemmar/deponenter hos Näringslivsarkiv i Norrland är något snäv för att kunna dra generella slutsatser kring näringslivets totala hållning i frågor kring bildhantering. Samtidigt ger intervjuerna klara indikationer som bör kunna ligga till grund för det fortsatta arbetet.

I de kontakter Näringslivsarkiv i Norrland har via medlemskap/deponenter, finns såväl VD-funktioner som arkivfunktioner representerad. Däremot inte it-funktioner. I flertalet intervjuer framkommer att äldre fotografiskt material anses höra till arkivfunktion eller möjligen informationsavdelningsfunktion. Yngre digitalt material anses ligga inom it-funktionens område, ibland på annat bolag. Vid intervjuerna framkommer bilden av att äldre fotografiskt material är intressant att bevara, medan man inte "är framme i tanken" när det gäller att modernt digitalt material skulle behöva tas om hand för långtidsbevarande. "Vi litar på vårt it-folk" är ett citat som väl belyser den allmänna inställning. Ett genomgående tema var också att många företag ser sitt material som internt och att köp av externa tjänster för detta känns långt borta av säkerhetsskäl. En eventuell fördjupad förstudie bör fånga upp it-

funktionernas synpunkter, så att inte resultatet uteslutande vilar på arkivfunktionernas och ledningsfunktionernas uppgifter.

Det är en långsiktig process att arbeta med företags arkivhantering när det gäller bildmaterial. Förstudien kan i sig ha sått frön av intresse. Men därifrån till att köpa en tjänst på en marknad är det lång väg att gå.

Frågan kring intresse av att använda/köpa denna typ av tjänst tycks tidigt väckt, ur företagets perspektiv. Många vet inte hur hanteringen riktigt fungerar idag. Man har inte reflekterat över frågan. Eller bedömer att nuvarande hantering är tillräcklig. Man lever i nuet och ser naturligt nog inte som sin huvuduppgift att fundera över hur digitalt material skulle kunna långtidsbevaras. Tilltron till tekniken och teknikerna är stor. De som är nyfikna på förstudien frågar ofta efter mer detaljer: Hur skulle konceptet se ut? Vad erbjuds? På detta har jag inte kunnat svara detaljerat, med tanke på att förstudien inte är framme vid detaljerade förslag på tekniska och affärsmässiga lösningar än. Min bedömning är att vi får se arbetet med långtidsbevarande av näringslivets fotografiska material som en process, och att vi är i början av den. Utifrån det, visserligen begränsade underlaget, som ligger till grund för denna del av förstudien, avråder jag i dagsläget från beslut om investering i fotoklimatarkiv. Det står tämligen klart att man geografiskt sett, även bör vända sig utanför Västernorrland för att få ett tillräckligt underlag av intressenter/kunder om man vill utveckla ett kommersiellt koncept. I så fall behöver potentiella konkurrenter särskilt belysas.

Den samlade bedömningen utifrån det underlag som ligger till grund till förstudien, är att det i dagsläget inte finns marknadsmässiga förutsättningar för en investering i ett fotoklimatarkiv. Det betyder inte att det inte kan finnas det i framtiden. Intervjувaren visar att frågan – i företagets ögon – är okänd och tidigt väckt. Med mer information och samverkan kring frågorna, kan intresset för bildhantering växa sig betydligt starkare.

Privata företag har också tydligt integritet när det gäller sekretess kring de egna handlingarna. Under intervjuerna framkom flera synpunkter i riktningen att detta var deras privata angelägenheter och inte någon utomståendes, vilket naturligtvis är en skillnad gentemot offentlig sektor där arkivmyndigheter har juridiska möjligheter att ställa krav kring långtidsbevarande av arkivmaterial och tillgängliggörande.

De som uppger intresse av frågan har i flera fall visat ett mer ideellt intresse. Man menar att arkivlagens intentioner också bör omfatta näringslivets arkiv och att ”det är synd” att bilderna går till spillo och förstörs. Man ser historiska och kulturella värden.

De företag som idag köper tjänster och även de som har tjänster i egen regi, skulle kunna vara framtida kunder i ett fotoklimatarkiv givet att erbjuda tjänster är tillräckligt attraktiva. Det är viktigt att ta hänsyn till att företag av naturliga skäl betraktar sitt arkivmaterial som internt, om ett koncept ska erbjudas på marknaden.

SCA är det företag som tydligast satsar på att bevara och tillgängliggöra företagets bildmaterial. Man köper redan idag tjänsten bildhantering och ser ett stort behov av ett fotoklimatarkiv där digitaliserat material kan bevaras på ett tillfredställande sätt. Samtidigt ser man gärna att i samverkan med andra arbeta med företagets bildhistoria. SCAs historia och verksamhet ingår i ett större sammanhang och man menar att bildhanteringen bäst sker i samverkan med andra aktörer på arkivområdet i Västernorrland. Härnösand nämns som en lämplig plats med tanke på det arkivkluster som redan etablerats där.

Föreningen Företagarna tillfrågades. De hänvisade till den lokala Företagarföreningen i Sundsvall och Bildhotellet AB (som har en representant i arbetsgruppen för förstudien).

Vad säger landsarkivarien?

Carina Strömberg som är landsarkivarie på Landsarkivet i Härnösand, känner väl till problematiken med behovet av förbättrad bildhantering inom såväl offentlig som privat sektor. Landsarkivet har idag material som behöver klimatarkiv. För detta finns ett litet klimatarkiv i befintliga lokaler. Landsarkivet förvarar även mikrofilm och rullfilm för landstinget och tar in årlig förvaltningsavgift för detta. På Arkivcentrum i Härnösand (i de lokaler där även Näringslivsarkiv i Norrland och Härnösands kommunarkiv finns), har Landsarkivet filmer och foton som behöver förvaras bättre än vad som sker idag. Eftersom Arkivcentrum i Härnösand behöver utökas med större ytor planeras för nybyggnation i anslutning till nuvarande lokaler. Det beräknas ske inom en femårsperiod. Carina Strömberg bedömer att ett klimatarkiv bör kunna integreras i utbyggnaden.

Carina Strömberg bedömer det som lämpligt att Landsarkivet tar på sig huvudmannaskapet för byggnation av ett sådant klimatarkiv, under förutsättning att samverkan sker med Näringslivsarkiv i Norrland och intressenter från näringslivet. Landsarkivet skulle kunna äga själva byggnaden och annan aktör stå för kontakterna med näringslivet och sköta den service som krävs för att hantera bildmaterialet. Särskilda avtal bör upprättas mellan Landsarkivet och den aktör som sköter drift.³

Carina Strömberg framhåller betydelsen av samverkan mellan Landsarkivet och näringslivet vad gäller näringslivets hantering av bildmaterial. Det är viktigt att företagen tar eget ansvar för sina arkiv, samtidigt som den statliga sidan i och med det övergripande ansvaret för Sveriges arkiv har intresse av att bevara och tillgängliggöra arkiven. En god samverkan med näringslivet är även av betydelse för möjligheterna att söka EU-finansiering, vilket bör beaktas i det fortsatta arbetet.

Carina Strömberg menar att det är att föredra om Landsarkivet är huvudman för byggnation av klimatarkiv för bildmaterial. Det är viktigt med ett tydligt ägande och stabila ekonomiska förutsättningar för att göra en så pass stor investering.

Vad tycker IT-chefen på Landsarkivet?

Kenneth Hänström är it-chef på Landsarkivet Härnösand. Han menar att det är viktigt att man har en bevarandeplan, en modell för bevarande så man vet vad man gör. "Autenticiteten" är det genomgående begreppet. Detta med bildhantering är ingen Norrlandsfråga, det är en nationell fråga, menar Kenneth.

Landsarkivet hyr lokaler på Arkivcentrum av fastighetsägaren Dagon. Man hyr på långtidskontrakt (ca 15 år). Landsarkivet är kravställare och Dagon bygger skräddarsytt för Landsarkivet.

Landsarkivet har klustersamverkan mellan näringsliv-myndigheter- organisationer, som Kenneth menar är viktigt. Arkivområdet finns idag i de regionala utvecklingsprogrammen som är viktigt att koppla ihop även i detta projekt. Digital hantering "sätter igång bollen". Det behövs en plan och man måste hela tiden tänka på konverteringen eftersom teknikutvecklingen är så snabb...

Näringslivet har garantiåtaganden gentemot sina kunder, t ex måste byggföretag ibland stå för garanti i 40 år på en konstruktion. Det innebär att CAD-ritningar mm måste bevaras på ett säkert och tillgängligt sätt. Även bilder måste bevaras, vilket är ett viktigt incitament för företagen att engagera sig i frågan.

³ Här bör påpekas att Landsarkivet i en sådan konstruktion måste upphandla tjänsten.

Vad säger Mittuniversitetet?

Anneli Sundqvist arbetar på arkiv- och informationsvetenskap i Härnösand. Hon menar att Arkiv- och informationsvetenskapliga institutionen saknar medel att gå in som medfinansier i investeringsskedet, men är positivt inställda till samverkan kring forskning- och utveckling när det gäller klimatarkivet. De ingår också gärna som sakkunniga i referensgrupper. Man har erfarenhet av forskningsprojekt kring små- och medelstora företags dokumenthantering (SMEDOC-projektet) och ser goda möjligheter att samverka kring FoU framöver. Institutionen bidrar gärna med kontakter som man etablerat inom forskningsprojekt. Jan Samuelsson, institutionen för humaniora, Mittuniversitetet är mycket intresserad av samverkan kring forskning- och utveckling.

Analys och förslag

Mål 0: Formulera vision, mål och målgrupp

Den vision som formulerade i juni 2008 är:

Vision: Näringslivsarkiv i Norrland har en vision om att kunna erbjuda bevarande av den kulturskatt som företagens fotografiska material utgör.

Förslag modifiering november 2008:

Landsarkivet i Härnösand, Näringslivsarkiv i Norrland och Mittuniversitetet har en vision om att kunna bevara och använda den kulturskatt som företagens fotografiska material utgör.

Det mål som formulerades i juni 2008 är:

Vi vill i samverkan med universitet, offentlig sektor och företag skapa ett klimatarkiv med verksamhet som stimulerar till nyfikenhet, affärsnytta och forskning med utgångspunkt i unikt fotografiskt material. Vår målsättning är att Näringslivsarkiv i Norrland, eller annan lämplig huvudman, etablerar ett klimatarkiv, dit företag och organisationer ska kunna lämna bildmaterial för trygg och säker förvaring samt för bearbetning i syfte att tillgängliggöra.

Förslag modifiering nov 08:

Mål: Med Landsarkivet Härnösand som juridisk huvudman vill vi tillsammans arbeta för ett klimatarkiv med verksamhet som stimulerar till nyfikenhet, affärsnytta samt forskning och utveckling med utgångspunkt i unikt fotografiskt material.

Mål 1: Föreslå huvudman

Målet är tudelat på Ägare och Drift.

Ägare

I juni gjordes bedömningen att förslag på huvudmannaskap var en fråga för steg 2 i utredningen. Av intervjuerna med Landsarkivet Härnösand framkommer dock att Landsarkivet kan tänka sig att vara huvudman för klimatarkivets lokaler. En sådan investering kan på ett naturligt sätt integreras i den utökning av lokaler som planeras vid Arkivcentrum Nord (Kusthöjden) i Härnösand.

Alternativ – huvudmannaskap	Fördelar	Nackdelar
Landsarkivet huvudman för lokalerna. Annan aktör kan stå för tjänster kopplade till bildhantering	Stabil huvudman med stark ekonomisk ställning. Tänkbar huvudman med intresse för frågan finns (Landsarkivet Härnösand)	Risk för att näringslivets ansvar inte blir tydligt.
Samägande mellan offentlig sektor och näringsliv. Det skulle exempelvis kunna ske genom bildande av gemensamt bolag eller stiftelse.	Visar tydligt på näringslivets ansvar	Kan vara svårt att få tydlig och stabil part till offentlig finansiär. Såvitt känt har Riksarkivet tidigare inte använt modeller för samägande Juridiska komplikationer med upphandlingslagstiftningen om ett samägt bolag/stiftelse får statliga uppdrag och samtidigt opererar på en marknad.

Drift

När det gäller drift av verksamhet vid klimatarkivet finns olika modeller för detta. En modell är att upphandla de tjänster som ska tillhandahållas. Egen anställd person kan vara ett annat alternativ. De samverkande parterna Landsarkivet Härnösand, Näringslivsarkiv i Norrland samt Mittuniversitetet bör tillsammans identifiera vilka tjänster som krävs samt hur ett klimatarkivs verksamhet på marknaden gentemot företag och myndigheter ska organiseras. Lagen om offentlig upphandling måste beaktas i val av modell.

Rekommendation:

Den fortsatta utredningen bör ha som huvudspår att Landsarkivet Härnösand bör vara huvudman för klimatarkivet, medan annan aktör kan komma i fråga för drift och tjänster kopplade till klimatarkivet.

Mål 2: Marknadsmässiga aspekter

Frågan är om det finns intresse av tjänster som rör bevarande och tillhandahållande/service när det gäller bildmaterial (äldre och/eller digitalt).

Representanter för företag/organisationer som är deponenter/medlemmar hos Näringslivsarkiv i Norrland har tillfrågats, sammanlagt 22 personer. Detta utgör samtliga medlemmar/deponenter med undantag av ett fåtal som av arkivchefen bedömts vara alltför små aktörer för att ha betydelse för förstudien. Av dessa har 14 svarat. Därutöver har fem strategiska intervjuer genomförts med tänkbara huvudmän samt aktörer med intresse för företagande och forskning och utveckling.

Totalt antal tillfrågade är 27 personer.

Företag/organisationer

Sammanfattning av intresse hos de 22 respondenterna bland företag och organisationer:

Grad av intresse	Antal respondenter
Starkt intresse	2
Visst intresse	3
Inget intresse	9
Ej svarat	8
Totalt	22

Av de som anger starkt intresse är SCA Forrest Products en av aktörerna, som också har en representant i arbetsgruppen. SCA har idag omfattande arkivverksamhet och är en aktör med ekonomiska muskler.

Som tidigare har påpekats (juni –08) är betalningsvilja svårt rent metodologiskt att undersöka. Av intervjusvaren framgår att de som har starkt eller visst intresse för frågan också säger sig beredda att betala för att få det de vill ha. Några av dem köper redan idag tjänster på marknaden.

Tänkbara huvudmän och samverkanspartner FoU

Landsarkivet Härnösand: har ett starkt intresse för att använda tjänster och kan tänka sig huvudmannaskap.

Mittuniversitet institutionen för humaniora har starkt intresse av samverkan kring forskning- och utveckling.

Mittuniversitetet arkiv- och informationsvetenskap har starkt intresse av samverkan kring forskning- och utveckling.

Med tanke SCAs tyngd och starka intresse bör SCA kunna betraktas som en strategisk partner på näringslivssidan. Därutöver är Näringslivsarkiv i Norrland i egenskap av Västernorrlands näringslivs intresseorganisation för arkivfrågor en naturlig kontaktyta gentemot de företag som ett klimatarxiv kommer att vända sig till.

Samhället har ett intresse av att bevara företagets arkiv för forskning, allmänhet och som ekonomiskt och kulturhistoriskt arv. Företagen har intresse av att bevara företagets historia och ibland även mer kommersiella intressen av att använda bildmaterial och tillgängliggöra det gentemot allmänhet, forskare och kunder. Representanterna från akademien visade tydligt intresse av att arbeta med forskning och utveckling. Företagens unika material är viktigt för dem, men de framhöll också tydligt att ”vi har tid, men inte pengar”.

Samlat resultat av marknadsundersökningen

Resultatet av intervjuerna visar att Näringslivsarkiv i Norrland i dagsläget inte har tillräckligt intresse från gruppen medlemmar/deponenter för att på kommersiell bas investera i ett fotoklimatarkiv med tillhörande tjänster kring bildhantering. En sådan investering bygger på samverkan med offentlig sektor. Enstaka aktörer, några av dem med stor tyngd, har starkt intresse för frågan. Intervjuerna indikerar vidare att förutsättningarna för samverkan mellan offentlig sektor, akademi och näringsliv är goda.

Förstudien får ses som en del i ett långsiktigt arbete för att väcka intresse för och kunskap om bildens betydelse.

Mål 3: Ekonomi

Målet innehöll två delar:

- a) preliminär offert klimatarkiv
- b) ekonomisk kalkyl

Frågor kring mer precisa kalkyler har inte ingått i utredningens första steg. Delrapport juni redovisar något kring diskussioner vad gäller tekniska krav och ekonomiska konsekvenser av dem. Vidare ekonomiska kalkyler bör ingå i steg 2.

Mål 4: Aspekter och alternativ till centralt arkiv

I delrapport juni –08 redovisats att centralt placerat fotoklimatarkiv är att fördra framför decentraliserade lösningar. De kontakter som tagits med Mittuniversitet och Landsarkivet kring samverkan och forskning och utveckling stärker denna bild.

Mål 5: Byggnadstekniska krav och konstruktioner

Delvis diskuterat i rapport juni 2008 samt i arbetsgruppen under hösten 2008. Då den möjliga huvudmannen – Landsarkivet Härnösand – planerar nybyggnation på Kusthöjden i Härnösand blir detta en fråga inom ramen för detta arbete.

Mål 6: Hitta samverkansformer med universitet, högskolor, arkiv och muséer

- a) former för samverkan näringslivet i Västernorrland, offentlig sektor och akademi

Av intervjuerna framkommer att förutsättningarna är goda för samverkan Näringslivsarkiv i Norrland och dess medlemmar/deponenter, Landsarkivet Härnösand samt Mittuniversitet. Planer på att söka samverkan med Länsstyrelsen för att i projektform arbeta med forskning- och utveckling har framkommit vid intervjuerna.

- b) samarbete med övriga universitet, högskolor arkiv och muséer

Ytterligare samverkan utöver ovan nämnda planer bör kunna ingå i ett senare skede i projektet.

Hur går vi vidare?

Givet de begränsade ekonomiska resurserna för förstudien samt att frågan om bildhantering behöver ”jobbas in” hos företagen och de samverkande parterna, rekommenderas en processinriktad modell i fem steg för arbetet år 2009. Förslaget bygger på arbete med öppna möten samt arbetsgrupper som fördjupar sig i de frågor som återstår att besvara.

I. Öppna hearings

Två öppna hearings om bildhantering hålls under våren 2009, med syfte att:

- *få upp frågan på företag, myndigheters och organisationers agenda
- *öka kunskapsnivån
- *underlätta nätverksbygge mellan intressenter

Tänkbara funktioner/personer:

Huvudansvarig: Näringslivsarkiv i Norrland tar på sig arbetet med att planera, arrangera, bjuda in samt dokumentera hearings.

I arbetet med inbjudan bör Arkiv- och informationsvetenskap vid Mittuniversitet (Anneli Sundqvist eller Göran Samuelsson) kontaktas för att ta del av tänkbara företag att bjuda in, då institutionen har kontaktnät via de forskningsprojekt som bedrivs.

Dokumentation från hearings färdigställs september 2009. E-postlista för informationsspridning etableras vid hearings och administreras av Näringslivsarkiv i Norrlands arkivchef eller annan lämplig person/funktion.

Kostnader: Näringslivsarkiv i Norrland budgeterar kostnaderna utifrån de ekonomiska ramar som gäller för förstudien om klimatarkiv.

II. Ta fram teknisk kravspecifikation

En teknisk grupp bildas. Viktiga frågor att hantera är:

- *tekniska krav på de som lämnar material
- *krav på lokaler
- *krav på tjänster som tillhandahålls
- *gränssnitt renodlat bildarkiv – digital arkivering

Tänkbara funktioner/personer:

Huvudansvarig: Ledamot Näringslivsarkiv i Norrlands styrelse: (sammankallande i gruppen och ansvarig för dokumentation av arbetet)

Landsarkivet Härnösand, IT-chef: Kenneth Hänström (representant för tänkbar huvudman, tillfrågad och intresserad)

SCA

Representant för mindre företag: (har inget namn att rekommendera, men mindre företags behov bör finnas representerat i arbetsgruppen)

Mittuniversitetet (lämpligt tillfråga Göran Samuelsson som bl a arbetat med FoU-projekt om dokumenthantering i små- och medelstora företag)

Region och Stadsarkivet i Göteborg har tillfrågats om att vara bollplank vad gäller tekniska frågor och ställer gärna upp med detta. Region- och stadsarkivet har bred erfarenhet av bildhantering och inleverans av digitala system.

Den tekniska arbetsgruppen bör leverera skriftlig slutrapport senast september 2009.

Kostnader: Näringslivsarkiv i Norrland budgeterar kostnaderna utifrån de ekonomiska ramar som gäller för förstudien om klimatarkiv.

III. Vilka tjänster och vem ansvarar?

En organisationsgrupp bildas.

Under förutsättning att styrelsen beslutar att arbeta utifrån tanken att Landsarkivet Härnösand kan komma att stå som huvudman för investeringen i ett klimatarkiv, blir nästa organisatoriska fråga hur driften och tillhandahållande av tjänster ska ske om klimatarkivet kommer på plats.

*vilka tjänster ska tillhandahållas?

*vem ska tillhandahålla dem? Upphandling?

*hur ska verksamheten byggas upp – i stor skola eller börja smått och utöka, osv..

Tänkbara funktioner i en sådana arbetsgrupp kan vara:

Huvudansvarig: Ledamot i Näringslivsarkiv i Norrlands styrelse, sammankallande och ansvarig för dokumentation.

Landsarkivet Härnösand

Representanter från Näringslivet

Representant från Föreningen företagarna

Representant från Mittuniversitet, arkiv- och informationsvetenskap och historia

Denna arbetsgrupp arbetar med de organisatoriska formerna för verksamheten i det tilltänkta arkivet. Det kan därmed vara en fördel att invänta Landsarkivets besked kring huvudmannaskapsfrågan samt de tekniska krav som teknikgruppen tar fram, samtidigt som arbetet behöver komma igång. Det är viktigt att gruppen har dialog med den tekniska arbetsgruppen och lyssnar av resultat från hearings. Förslagsvis kan gruppen ha ett inledande möte i april-maj 2009 för att intensifiera arbetet under hösten 2009 och lämna en skriftlig dokumentation om tänkbara vägar att gå senast november 2009.

Kostnader: Näringslivsarkiv i Norrland budgeterar kostnaderna utifrån de ekonomiska ramar som gäller för förstudien om klimatarkiv.

IV. Huvudmannaskap, samverkan och finansiering

Fortlöpande kontakter med Landsarkivet kring huvudmannaskapsfrågan samt med Länsstyrelsen och Svenskt Näringsliv (finansiärer av förstudien), vad gäller utformning av samverkan mellan myndigheter-organisationer- näringsliv.

Ansvar: Näringslivsarkiv i Norrland bör utse en person i styrelsen som ansvarig för dessa kontakter.

V. Slutrapportering av förstudien

December 2009 sammanställs skriftlig rapport av arbetet ovan. Återkoppling görs till målen för förstudien. Därefter är förstudien avslutad.

Ansvar: Sammanställning av slutrapport av förstudien utförs av Näringslivsarkiv i Norrland.

Kostnader: Näringslivsarkiv i Norrland budgeterar kostnaderna utifrån de ekonomiska ramar som gäller för förstudien om klimatarkiv.